

BİR FİNCAN KAPUÇİNO (I)

Arapların Fakir olanından bir Adam

Karin Karakaşlı

“...İşten ayrılman gerekiyor.”

Yerdeki lekeler ilişti gözüme. Taşın üzerinde iz kalmış, özel bir temizleyici almak lazım. Yarın gelir bir güzel temizle...

“Beni duydun mu, Esat? Portekizli bir kadroyla devam edeceğim çalışmaya. Bugün buradaki son günün.”

Ne diyebilirim ki? Dükkân onun. Üstelik kendisi de Portekizli. Yıllar önce gelip her tür aşağılanmaya, eziyete, ağır işe katlanmış. Komilikten patronluğa uzanan yolda kimselerin gözünün yaşına bakmaz. Şimdi en azından kendi eşi dostuna kıyak geçmek istemesine kim ne diyebilir?

Böyle zamanlarda insanın aklına tuhaf şeyler geliyor. Hani işsizim, burada beş parasız kaçak yabancı halimle nasıl yaşarım, onlar sonradan vızıldama başladı ama önce “Madam Fouré” diyebilirdim. “Çok üzülecek.”

Haksız olmak ağır gelir adama. Patronum pat diye içimden çıkıveren o sözleri kabalık sayıp efelenmeyi tercih etti. “Merak etme Madam Fouré sensiz de yaşayabilir. Biz müşterilerimizle nasıl ilgileneceğimizi biliriz.”

“Ben de ondan korkuyorum ya” dedim, “O müşteri değil, benim dostum.”

Adam sinek kovalar gibi kolunu havada sallayıp yanımdan uzaklaştı. Çocuklarla vedalaştım. Bir kağıt istedim sonra. Kargacık burgacık Fransızcamla iki satır karaladım. “Sevgili Madam Fouré, İmlâmda çok yanlış olabilir ama dostluğum baştan sona doğru. İşten çıkardılar beni. Yenisini de bulabilir miyim, bilemiyorum. Biz böyle zamanlarda ‘Hakkınızı helal edin’ deriz. Duanızı eksik etmeyin üzerimden.”

Sonra oradan oraya attım kendimi. Bunalacak zaman yok, iş bulmalı. Kaçak çalışırken başvurulacak adresler bellidir, umutlar da. Kötü sezon, her yeri kapmışlar. Yabancı üniversite öğrencilerini çalıştırmayı tercih ediyorlar bu aralar. Onlar harçlık niyetine verilene razı geliyor, bir yandan da burada okudukları için daha kolay akıyor her şey. Benim zaten çöp kadar değerim yoktu. Çöpleri geri dönüştürme kutularına atıyorlar burada, ben neye dönüşebilirim ki, geri ya da ileri...

İşte şimdi buradayım. Sıfır noktasında. Sabahtan akşama burada oluşumu haklı kılan tek bir gerekçem yok. Buradan gidersem neyi hatırlayabilirim? Hiçbir şeye bağlanmamıştım ki, anım yok. Madam Fouré dışında.

İki çift lâf, bir hal hatır sorma bu denli önemli olabilir mi? Olabilir, hele de günün tek konuşmasıysa. O bana insanlığımı yaşattı.

Adımı sormuştu, buralarda kimsenin umrunda olmayan adımlı. Esat dedim. “Arapların fakir olanından” diye şakalaştım tanışırken. O da Madam Fouré’ydi. Güngörmüş bir kadındı ve de muzip... “Biliyorsun buralarda yaşlılar için sosyal haklar çok ileri. Ölmeme izin vermiyorlar anlayacağın” demişti bana. Çok gülmüştük.

Tıpkı benim gibi sıkıntılardan bahsetmeyi pek sevmezdi ama zor koşullarda yaşadığını ve çok yalnız olduğunu biliyordum. Bastonuna dayanarak güç bela yürüyordu, yanında bir seveni yoktu. Bir yaşlılar pansiyonunda kalıyordu. Kutu kutu odalar. En az benim kadar yalnızdı, hem de burası ülkesi olduğu halde.

Bense içinde yaşamadığım bir kentten artık memleketim olmayan bir yere para yolluyordum azar azar. Ailemle bağım ve kendimi yararlı hissettiğim tek zaman o para gönderme anlarıydı. Mecbur kaldım uzakları denemeye, hırslıydım, daha fazlasını istiyordum. Yiğitçe koyuldum yola, sevgilimi terk ettim ve orada bir aile kurma ihtimalimi. “Bir gün sürüm sürüm dönmezsin inşallah” demişti bana, gözünde yaş bile yoktu artık.

Şimdi o küçümsediğim yaşam kahkahalarla gülüyor bu sefaletime. Kim bilir belki de sevgilimin ahı tuttu. Oysa bilmiyor ki ben zaten payıma düşen cezayı çektim. Yalnızlık her yerde ve herkes için aynıymış. Büyük bir bedelle işte bunu öğrendim.

Kapuçino ısmarlamıştım Madam Fouré’ye, bir de kurabiyeler yanına. Gözü yaşarmıştı. Bir kafeye oturdum. Hayatta bir kez de hizmet edilen olayım, tek bir kez.

Önümde de bir bardak kapuçino. Bunu bir kez olsun tatmış olayım. Şerefine içeyim Madam Fouré'nin...

Tam karşımda deniz. Uzun uzun seyrediyorum. Bizim oralar ya dağdır ya çöl. Su hep içimi ürpertir.

Ağır ağır içiyorum kapuçinom, sihirli bir iksirmişçesine. Bittiğinde beni bambaşka bir hayata dönüştürmüştü.

Dönüştürmüyor. Deniz daha da büyük, daha da derin, daha da yakın karşımda. Güzel bir gün ölmek için.

Bir fincan Kapuçino (2)

Ölmesine izin verilmeyen kadın

“Bir günü diğerinden ayıran, farklı kılan bir ayrıntı... Meğer ne kadar önemli, nasıl da vazgeçilmezmiş. İnsan bazı şeyleri yaşı çokça ilerledikten sonra anlıyor” diye düşündü yaşlı kadın dalgın dalgın etrafını seyrederken. O farkı yaratan insanı arıyordu gözleri yine ama yoktu işte ortada. İzne mi çıktı acaba. Ama yok, öyle olsa mutlaka önceden kendisiyle vedalaşırdı.

Tak diye bir sesle irkildi. Garson masasına kapuçinoyu bırakmıştı kabaca. O tak sesi, fincanı getiren kişinin yüzüne bakmayı da gereksiz kılıyordu. Kendi garson arkadaşı hiç böyle yapmazdı. Onun yanında kendisini hep biricik hissedirdi.

Bundan aylar önce soğuk bir kış gününde başlamıştı dostlukları. Yine her zamanki gibi, elindeki bastona dayana dayana binbir zorlukla girmişti yakındaki kafeye. Yaşlılar pansiyonundan buraya mesafe öyle çok da uzun sayılmazdı ama o bile büyük bir olaydı. Hele bir de kafenin basamakları iyice çekilmez kılıyordu yaşamı.

Derken günlerden bir gün genç bir adam koluna girmiş ve onu her zamanki masasına oturtmuştu. Böyle tanışmışlardı işte. Uzun yıllar sonra hayatına biraz insaniyet ve erkek zerafeti girmişti. Genç bir kız gibi yanakları kızarmıştı.

Kahramanının adı Esattı. “Arapların fakir olanından” diye dalga geçmişti kendisini tanıştırdı. Ailesine para gönderebilmek için burada garsonluk yapıyordu.

“Biliyorsun buralarda yaşlılar için sosyal haklar çok ileri. Ölmeme izin vermiyorlar anlayacağını” demişti kadın da. Gülmüşlerdi karşılıklı.

Burada hayatı seyrederdi. Artık kendisinin olmayanları, genç kadınlarla erkeklerin aşkını, küçük çocukların yemek yeme iştahını, kahkahaları, şerefe kaldırılan bardakları. Seyretmekten öte yapabileceği bir şey yoktu. Sanki Tanrı, ilahi bir izleyici olmak üzere kendisini buralarda unutmuştu.

Kafedeki saatlerini alabildiğine uzatmaya çalışırdı. Nasıl olsa geceyi geçireceği odayı ezbere biliyordu. Kendisini bekleyen kimsenin olmadığı, bir tek televizyonun ve önünde sardunya çiçekleri olan pencerenin yoldaşlık ettiği sığınağını.

Hayatının tek lüksü şu kafede oturup günde bir fincan kapuçino içmekten ibaretti. Bu yeni dostu, kapuçino sayısını kendiliğinden ikiye çıkarmıştı. “Epeyidir burada çalışıyorum. Arada küçük bir şeyler ısmarlama hakkı veriyorlar Madam Fouré” der biraz da kurabiye bırakıverirdi yanına.

Kendisinden fazlaca bahsetmezdi Esat. Onların da pek yaşamalarına izin verilmiyordu görünüşe bakılırsa. Aidiyetsizliğin ne demek olduğunu iyi bilirdi yaşlı kadın. Farklı bir yanından tadıyordu gerçi bu duyguyu ama her yol aynı boşluğa çıkardı sonuçta. Fazla konuşmadan anlaşıyorlardı.

“O burada çalışmıyor artık” dedi garson kısaca. Kadının yüzü kuzey rüzgârını yemişcesine kasıldı bir anda. “Anlamadım” diyebilirdi. Garson da pat diye anlattı. “Hanımefendi, Esat işten çıkarıldı.”

Neden diye fısıldadı ama garson çoktan başka bir masaya yönelmişti. Meraklı yaşlılarla kaybedecek zamanı yoktu kimsenin.

Kadının yüzünün aldığı hali gören Esat’ın arkadaşı başka bir garson bir bardak su bıraktı masaya, bir de kağıt parçası. “Bunu size bıraktı” deyip suçlu suçlu uzaklaştı yanından.

Neden sonra elinde buruşup kalakalmış o notla ayaklandı. O basamaklar hiç bu kadar dik ve zorlu gözümedi gözüne. Üstelik gözleri bulanmıştı ama silmeye utanıyordu. Kendisini tüm gücüyle zorlayıp dışarı sürükledi.

O gece odasında ölü bulundu. Yanındaki sehpa Esat imzalı bir de not duruyordu. Odayı temizlemeye gelen kadın içgüdüsel bir hareketle notu alıp okudu. “Sevgili Madam Fouré, İmlâmda çok yanlış olabilir ama dostluğum baştan sona doğru. İşten çıkardılar beni. Yenisini de bulabilir miyim, bilemiyorum. Biz böyle zamanlarda ‘Hakkınızı helal edin’ deriz. Duanızı eksik etmeyin üzerimden.”

Genç kadın önündeki poşete baktı. Madam Fouré’nun tüm eşyaları kolilere ve poşetlere dolduruluyordu. Elindeki notu daha bir sıktı ve nedenini bilmeden bir anda cebine atıverdi.

Akşamüstü işi bitip de otobüsle kentin dış mahallelerindeki evine doğru yollanırken yeniden ve yeniden okudu o satırları. “Helal olsun hakkımız sana Esat” dedi.